

עדכון אחרון: מרחשוון תשפ"א, אוקטובר 2020

נייר עמדה – החלת חוק שיווי זכויות האישה על תפקידים דתיים¹

חוק שיווי זכויות האישה התשי"א-1951 (להלן – "החוק")² נועד לקבוע עקרונות להבטחת שוויון מלא בין נשים וגברים ברוח הכרזת העצמאות. בחוק נקבע כי יינתן ביטוי הולם לייצוגן של נשים בגופים ציבוריים לרבות משרדי ממשלה, רשויות מקומיות וחברות ממשלתיות וכן בוועדות חקירה ובדיקה ציבוריות. סעיף 7 לחוק קובע כי הוא חל גם על בתי המשפט ובתי דין שונים למעט מינוי לתפקיד דתי בהתאם לדין הדתי ובכלל זה על מינוי רבנים ודיינים בבתי דין דתיים.

תפקידים של מנהלים המופקדים על מערכות דתיות כגון מנכ"ל המשרד לשירותי דת, מנכ"ל הרבנות, מנכ"ל בתי הדין הרבניים או ראש מועצה דתית נפתחו זה מכבר להתמודדות של נשים בעקבות שורה של פסיקות בג"ץ וחוזרי מנכ"ל המשרד לשירותי דת כגון בפסק דין בג"ץ 8213/14 בתיה כהנא דרור נ' השר לשירותי דת.³ זאת בשל היותם תפקידים מינהליים במהותם, אשר אינם נדרשים להסמכה הלכתית. עם זאת, בשנים האחרונות מוסמכות נשים רבות לתפקידים בעלי אפיונים הלכתיים כגון טוענות רבניות, יועצות ומורות הלכה וכיוצא"ב. הסמכתן איננה מוכרת על ידי המדינה, אם כי לאחרונה פורסם כי נבחנת אפשרות לקיום מבחני הסמכה לרבנות לנשים במסלול מקביל לזה הקיים ברבנות הראשית לישראל.⁴

ביום ח' מרחשוון תשפ"א, 26/10/2020, הונחה על שלחן הכנסת הצעת חוק שיווי זכויות האישה (תיקון – תחולה), התשפ"א-2020 מטעם ח"כ משה ארבל (ש"ס) (להלן – "הצעת החוק").⁵ הצעת החוק מבקשת לתקן את סעיף 7 לחוק כך שיוגדר מהו תפקיד דתי אשר החוק איננו חל עליו והוא למעשה מרחיב את מעמד התפקידים אשר החוק לא יחול עליהם לכל תפקיד שמועצת הרבנות הראשית לישראל תקבע כי הוא תפקיד דתי. נוכח עמדת הרבנות הראשית כפי שהתבטאה בתגובתם לעתירות, ברי כי הצעת החוק תביא לנסיגה אחורנית בקידום נשים לתפקידים שונים במערכות שירותי הדת בכלל.

בדברי ההסבר להצעת החוק נטען כי מטרתו של סעיף 7 (ג) לחוק נקבע על מנת לשמור על "שימור קומתם ההלכתי והציבורי" של נושאי תפקידים דתיים. הנחת המוצא ששיעור קומתם ההלכתי והציבורי של נושאי תפקידים דתיים נקבעת בהתאם למינם ולא באשר למעמדם הציבורי, יצירתם ההלכתית או מנהיגותם בהשבת אמון הציבור במערכות אלו היא מופרכת מיסודה.

¹ נייר העמדה נכתב על ידי תחום דת ומדינה בתנועת נאמני תורה ועבודה בהתייעצות עם עו"ד בתיה כהנא דרור.

² לנוסח החוק המלא: https://www.nevo.co.il/law_html/law01/317_004.htm

³ לפסק הדין המלא: https://www.ruling.co.il/%D7%91%D7%92%22%D7%A5-8213-14-%D7%91%D7%AA%D7%99%D7%94-%D7%9B%D7%94%D7%A0%D7%90-%D7%93%D7%A8%D7%95%D7%A8-%D7%A0'-%D7%94%D7%A9%D7%A8-%D7%9C%D7%A9%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%AA%D7%99-%D7%93%D7%AA_b4dfbe01-067b-5a7b-2130-1366685a6dce

⁴ <https://www.ynet.co.il/judaism/article/HyPwKlv08>

⁵ להצעת החוק המלאה:

<https://main.knesset.gov.il/Activity/Legislation/Laws/Pages/LawBill.aspx?t=lawsuggestionssearch&lawitemid=2146989>

נאמני תורה ועבודה

אולם למעלה מכך אנו סבורים כי בשנת תשפ"א-2020 אין מקום להצעת חוק שמטרתן להדיר נשים בכלל ומתפקידים ממוסדים בעלי אופי דתי או מנהלי בפרט. אין זה עומד בקנה אחד עם ערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

אי לכך ולאור האמור לעיל, הצעתנו היא לערוך תיקון לחוק שיווי זכויות האישה מתוך מגמה להרחיב את מנעד התפקידים במוסדות הדת והמינויים של בעלי סמכות בתחום שירותי הדת הפתוחים לנשים, דבר אשר עשוי להלום את ערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, לחזק את אמון הציבור במערכות שירותי הדת ולהשלים את מגמתו של החוק להחלת שוויון הזדמנויות מלא בין נשים לגברים ברוח הצהרת העצמאות שבהקמת מדינת ישראל.

אנו מציעים לתקן את החוק כך שתחולתו תורחב גם לתפקידים הלכתיים כגון תפקידי רבנים ודיינים בכפוף לעמידה בתנאי הכשירות בהתאם לאמור בכל דין.